

Hướng dẫn **soạn bài 6 trang 24 sgk Lịch sử và địa lí 6** theo chương trình SGK mới bộ *Kết nối tri thức với cuộc sống* giúp các em hiểu và nắm được những chuyển biến cơ bản và quá trình phân hóa của xã hội nguyên thủy.

Mục tiêu cần đạt:

- Biết được quá trình phát hiện ra kim loại và vai trò của nó với sự chuyển biến xã hội và phân hóa giai cấp.
- Hiểu được lí do xã hội nguyên thủy tan rã, sự hình thành xã hội có giai cấp
- Giải thích được sự phân hóa không triệt để của xã hội nguyên thủy phương Đông.
- Nắm được những nét cơ bản của xã hội nguyên thủy ở Việt Nam

I. Trả lời câu hỏi phần kiến thức mới bài 6 sách Kết nối tri thức

1. Câu hỏi trang 25 Sử 6 sgk Kết nối tri thức

- Nêu quá trình con người phát hiện ra kim loại
- Hãy chỉ ra những thay đổi trong đời sống xã hội khi công cụ bằng kim loại xuất hiện.
- Vì sao xã hội nguyên thủy ở các nước phương Đông phân hóa nhưng không triệt để?

Gợi ý trả lời:

- Quá trình con người phát hiện ra kim loại
  - Vào khoảng thiên niên kỉ thứ IV trước Công nguyên, người nguyên thủy đã phát hiện ra một loại nguyên liệu mới để chế tạo công cụ và vũ khí thay thế cho đồ đá, đó là kim loại.
  - Vào khoảng 3500 năm trước Công nguyên: Người Tây Á và Ai Cập đã biết dùng đồng đỏ
  - Khoảng 200 năm trước Công nguyên: Cư dân nhiều nơi đã biết dùng đồng thau
  - Khoảng cuối thiên niên kỉ thứ II - đầu thiên niên kỉ thứ I trước Công nguyên: Con người biết chế tạo các công cụ bằng sắt
- Những thay đổi trong đời sống xã hội khi công cụ bằng kim loại xuất hiện:
  - Trong thị tộc, đàn ông dần đảm nhiệm những công việc nặng nhọc nên có vai trò lớn và trở thành chủ gia đình. Con cái lấy theo họ cha, đó là các gia đình phụ hệ.
  - Một số gia đình có xu hướng tách khỏi công xã thị tộc, đến những nơi thuận lợi hơn để sinh sống. Công xã thị tộc dần bị thu hẹp.
  - Xã hội dần có sự phân hóa kẻ giàu, người nghèo cùng với sự xuất hiện ngày càng nhiều của cải dư thừa

Soạn Lịch sử 6 bài 6 - Sự chuyển biến và phân hóa của xã hội nguyên thủy (Kết nối tri thức)

- Xã hội nguyên thủy dần tan rã, loài người đứng trước ngưỡng cửa của xã hội có giai cấp và nhà nước.

- Xã hội nguyên thủy ở các nước phương Đông phân hóa nhưng không triệt để vì: người nguyên thủy ở khu vực phương Đông (Ai Cập, Lưỡng Hà, Trung Quốc,...) sinh sống ven các con sông lớn, cư dân phải liên kết với nhau trong các cộng đồng vốn là các công xã thị tộc để làm thủy lợi và chống ngoại xâm nên tính liên kết cộng đồng và nhiều tập tục của xã hội nguyên thủy vẫn tiếp tục được bảo lưu.

2. Câu hỏi trang 27 Sử 6 sgk Kết nối tri thức

- Thời đại đồ đồng ở Việt Nam đã trải qua những nền văn hóa khảo cổ nào? Đời sống kinh tế, xã hội của cư dân có những biến đổi gì?
- Quan sát hình 4, hãy kể tên một số công cụ, vũ khí được tìm thấy thuộc văn hoá Gò Mun.

Hình 4. Công cụ và vũ khí bằng đồng (văn hóa Gò Mun)

Gợi ý trả lời:

- Những nền văn hóa khảo cổ mà thời đại đồ đồng ở Việt Nam đã trải qua:

- 2000 trước Công nguyên:

+ Văn hóa Phùng Nguyên (Bắc Bộ): Đã tìm thấy những mẫu gỉ đồng, mẫu đồng thau nhỏ, mảnh vòng hay đoạn dây chì.

- 1500 trước Công nguyên:

+ Văn hóa Đông Đậu (Bắc Bộ): Hiện vật bằng đồng khá phổ biến gồm đục, dùi, càn dao, mũi tên, lưỡi câu...

+ Văn hóa tiền Sa Huỳnh (Trung Bộ): Hiện vật bằng đồng như đục, lao, mũi tên, lưỡi câu,...

- 1000 trước Công nguyên:

Soạn Lịch sử 6 bài 6 - Sự chuyển biến và phân hóa của xã hội nguyên thủy (Kết nối tri thức)

+ Văn hóa Gò Mun (Bắc Bộ): Hiện vật đồng chiếm hơn một nửa hiện vật tìm được, bao gồm vũ khí (mũi tên, dao, giáo...), lưỡi câu, dùi, rìu (đặc biệt rìu lưỡi xéo), đục,...

+ Văn hóa Đông Nai (Nam Bộ): Hiện vật bằng đồng như rìu, giáo, lao có ngạnh, mũi tên, lưỡi câu...

- Một số công cụ, vũ khí được tìm thấy thuộc văn hóa Gò Mun trong hình 4: rìu, liềm, giáo, mũi tên, lao, dao...

II. Hướng dẫn trả lời câu hỏi Luyện tập và vận dụng

1. Câu hỏi luyện tập 1 trang 27 Sử 6 sgk Kết nối tri thức

- Sự xuất hiện của kim loại đã có tác động như thế nào tới đời sống của con người?

Gợi ý trả lời: Tác động của sự xuất hiện kim loại tới đời sống của con người:

- Tác động về đời sống vật chất

+ Nhờ có công cụ mới bằng kim loại, con người có thể khai hoang, mở rộng diện tích trồng trọt.

+ Nông nghiệp dùng cày và chăn nuôi súc vật phát triển.

+ Nghề luyện kim và chế tạo đồ đồng cùng với nghề dệt vải, làm đồ gốm, đồ mộc,... yêu cầu kĩ thuật cao, dần trở thành ngành sản xuất riêng.

+ Quá trình chuyên môn hóa trong sản xuất lại có tác dụng thúc đẩy năng suất lao động, tạo ra sản phẩm ngày càng nhiều cho xã hội.

+ Con người không chỉ đủ ăn mà còn có của cải dư thừa.

- Tác động tới đời sống xã hội:

+ Xã hội dần có sự phân hóa kẻ giàu, người nghèo

+ Xã hội nguyên thủy dần tan rã nhường chỗ cho xã hội có giai cấp và nhà nước.

2. Câu hỏi luyện tập 2 trang 27 Sử 6 sgk Kết nối tri thức

- Lập bảng theo mẫu sau và điền những nội dung phù hợp.

Nền văn hóa	Niên đại	Công cụ tìm thấy
Phùng Nguyên	?	?

Soạn Lịch sử 6 bài 6 - Sự chuyển biến và phân hóa của xã hội nguyên thủy (Kết nối tri thức)

Đồng Đậu	?	?
Gò Mun	?	?
Tiền Sa Huỳnh	?	?
Đồng Nai	?	?

Gợi ý trả lời:

Nền văn hóa	Niên đại	Công cụ tìm thấy
Phùng Nguyên	2000 TCN	Những mẫu xỉ đồng, mẫu đồng thau nhỏ, mảnh vòng hay đoạn dây chì
Đồng Đậu	1500 TCN	Hiện vật bằng đồng khá phổ biến như đục, dùi, cần dao, mũi tên, lưỡi câu...
Gò Mun	1000 TCN	Vũ khí (mũi lên, dao, giáo..), lưỡi câu, dùi, rìu (đặc biệt rìu lưỡi xéo), đục,...
Tiền Sa Huỳnh	1500 TCN	Hiện vật bằng đồng như đục, lao, mũi tên, lưỡi câu,...
Đồng Nai	1000 TCN	Hiện vật bằng đồng như rìu, giáo, lao có ngành, mũi tên, lưỡi câu...

3. Câu hỏi vận dụng 3 trang 27 Sử 6 sgk Kết nối tri thức

- Hãy tìm hiểu thêm và cho biết nguyên liệu đồng hiện nay còn được dùng để chế tạo những công cụ, vật dụng gì. Tại sao các loại công cụ và vũ khí bằng đồng ngày càng ít được sử dụng trong đời sống?

Gợi ý trả lời:

Nguyên liệu đồng hiện nay còn được dùng để chế tạo những công cụ, vật dụng như: dây điện, que hàn đồng, tay nắm cửa, các đồ vật trong xây dựng nhà cửa, đúc tượng, các động cơ điện, đồ nhà bếp... Trong tín ngưỡng, văn hóa dân gian, đồng được dùng để làm đồ thờ cúng trong ban thờ gia tiên như hoành phi câu đối, bộ đồ thờ cúng, đỉnh đồng, lư đồng, hạc đồng...

Trong thủ công mỹ nghệ, đồng dùng làm tranh đồng, trống đồng, tượng đồng,... Trong phong thủy, đồng còn dùng tạo ra những vật phẩm, linh vật, tượng...

Các loại công cụ và vũ khí bằng đồng ngày càng ít được sử dụng trong đời sống vì:

Soan Lịch sử 6 bài 6 - Sự chuyển biến và phân hóa của xã hội nguyên thủy (Kết nối tri thức)

- Công cụ, vũ khí bằng đồng thường có khối lượng lớn, tốn nhiều sức
- Về tốc độ, sức tàn phá... không mang lại hiệu quả cao như các loại vũ khí hiện đại (súng, pháo, mìn...)
- Khó bảo quản, thời gian sử dụng ngắn.

-/-

Vậy là Đọc tài liệu đã vừa cùng các em nghiên cứu xong nội dung hướng dẫn [soan sử 6 sgk](#) [Kết nối tri thức](#) bài 6: ***Sự chuyển biến và phân hóa của xã hội nguyên thủy*** thuộc bộ sách giáo khoa Kết nối tri thức với cuộc sống. Hi vọng tài liệu sẽ giúp các em có thể hiểu và nắm chắc nội dung bài học hơn thông qua những lời giải chi tiết cụ thể. Chúc các em học tốt !